

КУРИЕРСКИТЕ УСЛУГИ КАТО ЧАСТ ОТ ТРАНСПОРТНОТО ОБСЛУЖВАНЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО

THE MESSENGER'S SERVICES AS THE PART OF THE POPULATION TRANSPORTATION SERVICE

КУРЬЕРСКИЕ УСЛУГЫ, КАК ЧАСТЬ ТРАНСПОРТНОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ НАСЕЛЕНИЯ

Assoc. Prof. Eng. Dragneva N. PhD,
Bourgas Free University

Abstract: *In the article a survey is made on the offered couriers' services in Bulgaria. There is a trend of increasing the volume and the volume and their types due to their advantages of speed, correctness, as well as security. This is a priority of the courier's companies that have definitely made a name for transportation operators in the chain of supplies for the population.*

KEYWORDS: MESSENGER, SERVICE, LOGISTICS, TRANSPORT

1. Увод

За родина на куриерските услуги може да се приеме Европа – нуждата от комуникация с отдалечените колониални територии дават основата на съвременните международни мрежи. В момента само в Лондон има повече от 600 действащи куриерски компании, предоставящи всички възможни куриерски услуги.

Европейският пазар за куриерски и стандартни доставки на пакети ще продължи да се развива по-активно спрямо предишни години главно поради увеличеното пазаруване в интернет и доставки от бизнеса за клиентите, показва проучване на независимата компания "Дейтамонитор" (Datamonitor). Към 2012 г. този пазар ще достигне обем от 50 млрд. евро.

Куриерските услуги или както официално се наричат Неуниверсални пощенски услуги (НПУ) са услуги за превоз, доставка, дистрибуция, съхраняване и обработка на клиентски стоки или кореспонденция. За разлика от Универсалната пощенска услуга (УПУ), чиято достъпност е гарантирана от Закона за Пощенските услуги, НПУ са услуги с редица допълнителни компоненти освен доставката на стоки и кореспонденцията до адрес като:

- ❖ определено време за изпълнение;
- ❖ регистрация;
- ❖ отговорност и контрол на всички структури на оператора при всички фази на изпълнение на услугата.

Комбинирането на различните допълнителни компоненти може да отговори на почти всички изисквания на частните и най-вече на бизнес потребителите на тези услуги: от обикновените доставки на писма, месечни извлечения, сметки и брошури до управление на складови наличности и продажби на стоки с инкасиране на суми в брой или управление на дистрибуторски мрежи.

Целта на настоящата статия е да направи обобщение на видовете предлагани куриерски услуги в България от водещите фирми в този бранш.

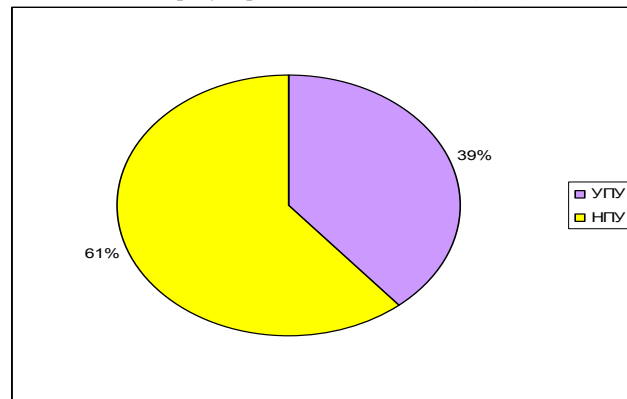
2. Развитие на неуниверсална пощенска услуга в Р България

Потреблението на куриерски услуги е силно дебалансирано – над 60% от куриерските пратки в България са от или за София. Над 80% от пратките са между 5-6 най-големи града. Това е отражение на регионалното развитие на

бизнеса. В момента в България се предлагат почти всички познати в световната практика видове куриерски услуги:

- ❖ Градски куриерски услуги - Изпращачът и получателят са на територията на едно населено място;
- ❖ Национални куриерски услуги - Изпращачът и получателят са на територията на страната;
- ❖ Международни куриерски услуги - Изпращачът или получателят е на територията на друга страна;
- ❖ От врата до врата - Пратката се приема от куриер от адреса на изпращача.

Развитието на НПУ е отражение на развитието на бизнеса изобщо както и на покупателната способност на населението. На фиг.1 се вижда съотношението между неуниверсалната и универсалната пощенска услуга по данни на Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) за 2006г

Фиг.1 Съотношение между НПУи УПУ за 2006г.[1]

Разбира се, традиционно развитите куриерски мрежи в Европа и САЩ имат огромен опит и са значително по-развити от българските национални мрежи.

3. Резултати и дискусия

В България регистрираните пощенски оператори на НПУ са 35. Освен монополиста за писма с тегло до 100гр. Български Пощи ЕАД, има 3 големи частни национални куриерски мрежи, десетки по-малки или регионални фирми. Всички големи международни мрежи вече са представени в България – едни чрез местни подизпълнители, други с изградени собствени структури. Частните куриерски

компаниите инвестират значителни средства в развитието на своите мрежи и в оптимизирането на предлаганите услуги. Те оперират със собствен автопарк от автомобили от всички категории, които осигуряват пълно покритие на територията на страната при спазване на параметрите на предлаганите услуги. Този процес се наблюдава на българския пазар в последните години и може да се каже, че операторите отговарят на нуждите на потребителите. Предлага се два модела на организация на логистичните мрежи- централен хъб и децентрализирано.

В страната са регистрирани по закона за пощенските услуги като неуниверсален пощенски оператор и притежават лиценз за превозвач на товари по Закона за превоз на пътници и товари фирми като: "Спиди", "Сити Експрес", "Еконт Експрес", "Експресо", "Европът 2000 АД", "Български пощи АД" "Интерлогистика" и др. Чрез свои представителства в националната мрежа предлагат услуги и световни гиганти в тази област – DHL, FEDEX, UPS и TNT. По данни на Комисията за регулиране на съобщенията 80% от всички неуниверсални пощенски услуги са куриерските услуги (фиг.2). В куриерска фирма „Спиди” например месечно се обработват приблизително над 500 00 пратки от 0,5 до 6000 kg.

Фиг.2 Съотношение между куриерски услуги и колетни пратки за 2006 г [1].

Куриерските услуги са скъпи и не могат да не бъдат такива. Универсалната пощенска услуга се субсидира от държавата, за да може да бъде достъпна за всички граждани. Себестойността на УПУ е по-висока за някои направления от цената, която плаща потребителят.

Осигуряването на сигурността на транспортирането и доставката, поддържането на електронни записи за всяка стъпка на пратката, издръжката на офиси и обслужването на транспортните средства, както и неизбежните ръчни дейности, са част от ценообразуващите фактори за НПУ. И при частните куриерски услуги има преразпределяне или субсидиране на някои компоненти на услугата за сметка на акумулирана печалба от други направления или дейности. Куриерските фирми предлагат голяма гама от специфични услуги като само една част са приложени в таблица 1. Те не увеличават цената на услугата, но дават големи възможности за избор на сигурност на доставката. В зависимост от дестинацията фирмите използват зонирани или единна тарифа за страната. Експресните услуги показват по-значим ръст в сравнение със стандартните доставки на пакети. Куриерските компании трябва да подобрят качеството и номенклатурата на услугите си, за да задържат клиентите си и да отговорят на конкуренцията. Таблица 1 представя сравнение на предлаганите условия за доставка на водещи куриерски фирми. Посочени са цените и условията за доставка градски куриер. Параметрите дават обща представа в сравнителен вид за различията в цени и компоненти на услугите, които разглежданите компании предлагат, което подпомага формирането на информиран и мотивиран избор.

Табл.1 Сравнителна таблица между оператори на НПУ[2], [3], [4], [5], [6]

Оператори на НПУ	Спиди	Сити експрес	Еконт Експрес	Европът 2000 АД	БП ЕАД
Услуги					
Експрес	✓	✓	✓	✓	✓
Икономични	✓	✓	✓		
Специфични услуги					
Наложен платеж; Обратна разписка;	✓ ✓	✓ ✓	✓ ✓	✓ ✓	✓ ✓
Фиксиран час; Застраховка; Амбалаж; Постоянна връзка он лайн	✓ ✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓ ✓
Международни;	Румъния, Македония, Гърция	Чрез транспортни мрежи DPD в ЕС и света	Румъния	Гърция	цял свят
Складиране; Обявена стойност;		✓	✓	✓	✓
Хибридна поща; EMS; Групови пратки;					✓ ✓ ✓
Офиси в страната	74	35	200	45	153
Цени за градски куриер	4,98 ÷ 14,52 до 0,5 кг	4,50 ÷ 14,40 до 1 кг	6,30 ÷ 7,80 до 1 кг	4,20 ÷ 7,20 до 1 кг	2,50 ÷ 4,00 до 0,5 кг
Срок за доставка	от 3 часа до 2 дни	от 90 min до 1 ден	до 13 часа	от 1 ден до 3 дни	1 работен ден

За оптималното протичане на транспортния процес от гледна точка на логистиката, е необходима дейност по дистрибуцията на товарите, а именно:

- ежедневно събиране на дребни пратки, в договорено време;
- гъвкаво приспособяване при колебания в количествата на пратките;
- документи за всяка пратка;
- електронен обмен на данни за превода, за проследяване в информационната система;
- извършване на услуги с наложен платеж;
- извършване на превози на опасни товари или на бързоразвалящи се товари

Допълнителните услуги се уточняват и са переназначени за: пратки със срок на доставка; превоз на товари при постоянен температурен или друг специален режим.

4. Заключение

Куриерските доставки са услуга, чиято качество и цена са високи. Независимо от това необходимостта от бързо изпращане или получаване на документи и стоки изисква надеждно обслужване, което гарантират фирмите в този сектор и той ще се разраства. Необходимо е да се разширяват предлаганите услуги с нови като: хибридна поща; мобилна

поща; доставки на стоки поръчани и закупени „online”, архивиране и др., за да отговорят на очакванията на клиентите си.

В статията са представени куриерските услуги със специфичните си особености на пазара на транспортните услуги за населението. Обобщената информация допринася за изясняване на настоящото и бъдещо развитие на куриерските фирми в България.

5. Референции:

1. КРС www.crc.bg
2. Спиди куриер www.speedy.bg
3. Еконт експрес www.econt.com
4. БП ЕАД www.bgpost.bg
5. Европът www.evropat.com
6. Сити експрес www.city-express.com